

ALLIAQ

PERSUTTAANEQ OQALUUSERIUK
SAMTALE OM VOLD

ALLIAMIK NALILERSUINEQ

Angutininik arnanillu qanigisaminnik persuttaasartunik katsorsaaneq

Nalilersuineq:

Alliamik nalilersuineq. Angutinik arnanillu qanigisaminnik persuttaasartunik katsorsaaneq

Novembari 2018

Namminersorlutik Oqartussat

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

P.H. Lundstedsvej 2

B 1802

3900 Nuuk

P.O. Box 1755

Kalaallit Nunaat

E-mail: iass@nanog.gl

Oqarasuaat.+299 34 50 00

Suminggaanniit issuaaneq allallugu nalunaarusiamit issuaasoqarsinnaavoq

Indhold

1.	Alliap oqaluttuassartaa	4
2.	Nalilersuinerup siunertaa	5
2.1	Nalilersuinerup ilusilersornera imarisaalu	5
3.	Alliap aaqqissuugaanera	6
3.1	Naliliineq	7
3.2	Kaammattuut	8
4.	Innersuunneqarnermut innersuunneqanginnissamullu piumasaqaatit	10
4.1	Naliliineq	11
5.	Paasissutissanik katersineq	11
5.1	Naliliineq	13
5.2	Kaammattuut	13
6.	Suleqatigisat	14
6.1	Naliliineq	15
6.2	Kaammattuut	15
7.	Alliami sullitat	16
7.1	Naliliineq	17
7.1	Kaammattuut	18
8.	Aningaasaqarneq	18
8.1	Naliliineq	19
8.2	Kaammattuut	19
9.	Inerniliineq	20
10.	Atuakkat najoqqutarisat	21

1. Alliap oqaluttuassartaa

Alliaq angutinut arnanullu 15-inik ukioqalereersimasunut aapparminnik persuttaasartunut aamma persuttaasarnerminnik unitsitsinissamik kissaateqartunut katsorsaaneermik neqeroorutaavoq. Alliaq ulloq 21. novembari 2016-imi misiligummik suliniutitut aallarnerneqarpoq. Alliami siunertaasoq pingaarneq tassaavoq persuttaasartup persuttaasarnerminik nassuerutiginninnissaa, persuttaasarnermut akisussaaffimmik tigusinissaa aamma persuttaasarnerminik unitsitsinissaa. Sullinneqartut Alliami katsorsarneqarnertik aqqutigalugu tarnip pissusiinik ilisimasalimmik imaluunniit psykoterapeutimik¹ oqaloqateqarnermikkut tamatumunnga ikiuutaasussamik katsorsartissapput atortussaminnillu tunineqarlutik.

Persuttaasarnerup persuttaasartumit tamatigut akisussaaffigineqarnera, Alliami katsorsaaneermut aallaaviuvoq. Taamaalilluni persuttaasarnerup unitsinneqarnissaa pingaarnertut siunertaralugu suliniuteqarneq ingerlanneqartarpoq. Aappariinnili akerleriinnerit akerleriikkiartuaarnerlu aappariit marluullutik akisussaaffigisinnaasarpaat. Taamaattumik Alliami katsorsaaneermi aappaasup kisimiilluni imaluunniit aappariit marluullutik oqaloqatigineqartarsinnaanerit periarfissaavoq. Aappariinni pisut qanoq ittuunerat aallaavigalugu tarnip pissusiinik ilisimasallip suna naleqqunnerunersoq nalilertarpa.

Qallunaat nuna tamakkerlugu ilaqtariinnut persuttaaffiusartunut katsorsaaneermik neqeroorutaannit 'Dialog mod vold'-imit kiisalu norskit katsorsaaneermut piginnaangorsarnermullu sullissiviannit 'Alternativ til vold'-imit misilittakkat Alliami aallaavigineqarput. Neqeroorutinit taakkunannga marluusunit misilittakkat Kalaallit Nunaanni pissutsinut immikkut ittunut, tassa illoqarfiit nunaqarfiillu imminnut ungasinnerujussui taamalu aamma tarnip pissusiinik ilisimasallit imminnut ungasinnerujussuat pissutigalugit, ataqatigiissinneqarput.

Taamaattumik sullinneqartut katsorsartikkiartorfigisinnaasaannik Alliami qitiusumik katsorsaaveqanngilaq. Tarnip pissusiinik ilisimasallip sulliviani imaluunniit Skype, oqarasuaalluunniit aqqutigalugit katsorsaaneq ingerlanneqartarpoq. Ullumikkut Sisimiut, Nuuk aamma Ilulissat tarnip pissusiinik ilisimasalinnik aalajangersimasunik sulisoqarput. Innuttaasut persuttaasartut, aalajangersimasumik katsorsaaveqanngikkaluartuni illoqarfinni minnerusuni/nunaqarfinniluunniit najugallit katsorsarneqarsinnaanissaat anguniarlugu eqaannerusumik aaqquussineq taamaattoq qinerneqarsimavoq. Taamaalilluni Alliaq innuttaasunut amerlasuunut anngussinnaavoq.

Aallaaviatigut Alliami periaaseq aalajangersimasooq ataaseq tunngavigalugu

¹ Tarnip pissusiinik ilisimasallit arfineq pingasut aamma psykoterapeuti ataaseq ullumikkut Alliami katsorsaaneermut ataveqarput. Nalilersuineri ataatsimut tarnip pissusiinik ilisimasallittut taagorneqarput.

katsorsaasoqarneq ajorpoq, pisunili ataasiakkaani tarnip pissusiinik ilisimasaqartut naliliinerannik tunngaveqartumik katsorsaasoqartarpoq.

2. Nalilersuinerup siunertaa

2016-imi Alliap pilersinneqarneranut atatillugu aalajangerneqarpoq ukioq ataaseq ingerlatsisoqareerpat suliniut nalilersuiffigineqassasoq. Nalilersuinerup siunertaa marloqiusaavoq, siullertut pingaarnertullu Alliaq katsorsaaneermik neqeroorutitut atajuartussatut tunngavissaqarnerisooq nalilersuiffigineqassaaq. Tulliatut Alliap patajaatsumik suleriuseqarnerisa sanngiiffiisalu nalilersorneqarnissaat siunertaavoq, tamannalu tunngavigalugu Alliaq qanoq ililluni patajaallisarneqassanersoq nalilersorneqassaaq.

Alliap pilersinneqarnerani katsorsaasarnissamut siunertaaq una aalajangiunneqarpoq.

”Persuttaasartup persuttaasarnerminik nassuerutiginninnissaa,
persuttaasarnerminut akisussaaffimmik tigusiinissaa aamma
persuttaasarnerminik unitsitsinissaa.”

Qulaani siunertaaq allassimasooq aallaavigalugu nalilersuineq suliarineqarpoq. Nalilersuinerup ingerlanerani nukittuffiit sanngiiffiillu ataavartumik nalilersuiffigineqarput. Nalilersuinerit tunngavigalugit Alliap qanoq ineriartortinneqarsinnaaneranut innersuussutit suliarineqarput. Alliap katsorsaaneermik neqeroorutitut atajuartussatut tunngavissaqarneranik nalilersuiffigineqarnissaanut, Alliamik nalilersuinerit allaaserinninnerillu aammattaaq tunngaviliissapput.

2.1 Nalilersuinerup ilusilersornera imarisaalu

Alliamik nalilersuineq 2018-imi upernaakkut suliarineqarpoq, tassanilu piffissami 21. november 2016-imit 7. marts 2018-imit paasissutissat katersorneqarsimasut tunngavigineqarput. Sammisat pingaarnertit arfinillit aallaavigalugit nalilersuineq aqqissuunneqarpoq: Alliap aqqissuunneqarnera, innersuussinnermut innersuunneqannginnissamullu piumasaqaatit, paasissutissanik katersineq, suleqatigisat, Alliami sullinneqartut kiisalu aningaasaqarneq. Immikkoortut tamarmik sammineqartup pingaarnertup nassuiarneranik aallarnerneqartarput. Tamatuma kingorna suliaasaqarfimmik tassungalu atasunik neqeroorutip ineriartorteqqinneqarnissaa eqqarsaatigalugu kaammattuutit nalilersuisoqarpoq.

Nalilersuinermi kaammattuutit tarnip pissusiinik ilisimasalimmik ataqatigiissaarisumik, tarnip pissusiinik ilisimasalinnik Alliamut attuumassuteqartunik marlunnik, oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasuusunik pingasunik aamma Alliami suliniummik aqutsisumik pitsaassuseq aallaavigalugu apersuinerinik kiisalu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup suliaasaqarfimmik nalinginnaasumik nalilersuineranik tunngaveqarput. Tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup sullitanik Alliamut innersuussinnermi immersugassanut allattorsimasaanit sullitat pillugit paasissutissat aammattaaq pissarsiarineqarsimapput.

Alliap eqaatsumik aqqissuussatut neqeroorutaanera pissutigalugu aamma katsorsaaneq katsorsaasup katsorsarneqartullu akornanni susassaqarfiunera pissutigalugu, Alliami katsorsaaneq aamma katsorsarneqartut katsorsarneqarnerminnik qanoq pissarsitiginerat

pillugit tarnip pissusiinik ilisimasallit akornanni assigiinngitsumik nalilersuiffigineqarnissaa ilimagisariaqarpoq. Katsorsarneqartut katsorsarneqarnerminnik naammassinnissimasut pillugit paasissutissanik peqanngitsoq apersorneqarsimanngitsulluunniit nalilersuinermi takuneqarsinnaavoq. Katsorsaanerup siunertaanik naammassinnissimanermik nalilersuineq tarnippissusiinik ilisimasalinnik Alliamut attuumassuteqartunik apersuinerneq tunngaveqarpoq.

Alliami aningaasaqarneq pillugu kapitalimut atatillugu, naatsorsukkat ukioq naatsorsuiffiusoq 2017 tunngavigalugu naatsorsorneqarput. Taamaammat sullitanut aningaasartuutit sullinneqartut taamaallaat 58-it 2017 -imi katsorsartissimasut tunngavigalugit kapitalimi naatsorsorneqarput.

3. Alliap aaqqissuugaanera

Alliaq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ataani suliniutitut ingerlanneqarpoq. Allaffissornerup aqunneqarneranut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi Suliniutinut Ineriartortitsinermullu immikkoortortaqaqarfimmit suliamut tassunga suliniummik aqutsisumik sulisoqarpoq, taanna suliniummut akisussaasuvoq.

Suliniutip suliassartaasa aqunneqarnerinut tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarsumik atorfeqartitsisoqarpoq. Sullitassanik katsorsagassanik innersuussineq aamma tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ingerlateqqillugit innersuunneqarnissaat tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup akisussaaffigai. Tarnip pissusiinik ilisimasalinnut allanut attaveqartarneq pingaarnersooq ataqatigiissaarisup aammattaaq isumagisarpaa. Tamatuma saniatigut oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasut pingasut atorfeqarput, taakku katsorsarneqartariaqassagunartut saaffiginnissutaannut akissuteqartarlutillu ingerlatsitseqqittartuupput.

Katsorsarneqartariaqassagunartut Alliamut saaffiginnissinnaapput Alliap nittartagaani attaviginnissamut immersugassaq aqquutigalugu, imaluunniit ataasinngornikkut sisamangornikkullu nal. 20.00-ip 22.00-illu akornani oqarasuaatikkut sianerneq pillugu akisussaasusut attavigisinnaavaat. Oqarasuaatikkut sianernernut akisussaasut sianertoq katsorsameqartariaqartussat akornanniinnersoq aallarniutaasumik nalilersuiffigissavaat, taavalu Alliamut innersuunneqarnissaa siunertarlugu 'sianertut pillugit allattuiffik' immersussavaa, taannalu tarnip pissusiinik ilisimasalimmut ataqatigiissaarisumut ingerlateqqissallugu .

Katsorsarneqartariaqassagunartup Alliami katsorsarneqarnissani iluaqutigissaneraa tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup nalilersussavaa. Katsorsarneqarnissamut naleqquttusoq nalilerneqarpat, Alliami katsorsagassatut tarnip pissusiinik ilisimasallip innersuussineq pillugu immersugassaq immersorlugu tarnip pissusiinik ilisimasalimmut katsorsaasussamut innersuuttarpaa.

Katsorsaanerumut ilaapput katsorsarneqarnissaq pillugu innersuussineq akunneq ataatsimik sivissusilik, tarnip pissusiinik ilisimasalimmik katsorsarneqartup oqaloqatiginninneranut akunnerit arfineq pingasut kiisalu katsorsarneqartoq aappaqarsimappat aappaanik tarnip pissusiinik

ilisimasalimmik oqaloqateqarnermut akunnerit 2x1 -it. Tamakku saniatigut tarnip pissusiinik ilisimasallip nalilerpagu pisariaqartinneqartoq aamma tarnip pissusiinik ilisimasallip katsorsaasup naliliineratigut aamma tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup akuersineratigut katsorsaanerit akunnernik sisamanik ilaneqarsinnaapput. Suli akunnernik amerlanernik pisariaqartitsisoqassappat, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi suliniummik aqutsisup akuersineratigut ilaneqaqqissinnaapput.

Alliami katsorsartinnermi pingaarnertut periutsit psykoedukation, kognitiv adfærdsterapi aamma psykodynamisk metode atorlugit katsorsaasoqartarpoq. Taamaattoq tarnip pissusiinik ilisimasallip nalilerpagu katsorsartittup katsorsartinnermini periuseq alla iluaqutiginerusinnaagaa, taava tarnip pissusiinik ilisimasaliup nammineq kiffaangissuseqarluni periaatsimik allamik atuisoqassasoq aalajangersinnaavaa. Alliami tarnip pissusiinik ilisimasallit akornanni periutsumik ataatsimoortumik pilersitsinissaq siunertaralugu, Alliami ukiumoortumik ataatsimiittoqarnerani inuit persuttaasartut katsorsarneqartarnerat pillugu paasisimasaqarluartut aalajangersimasumik ilaatillugit saqqummiussisussanngorlugit aggersarneqartarput.

Tarnip pissusiinik ilisimasallit periutsit atortagaat ukiumoortumik ataatsimiinnermittaaq eqqartorneqartarput. Eqqartuineq tarnip pissusiinik ilisimasallit akornanni suliat pillugit ataatsimoorussamik paasinninnermik pilersitsiniarnerannut ilapittuutaasarpoq, tarnillu pissusiinik ilisimasallit suliaannut aallaaviusumik ataatsimoorussamik periutsinut tunngavissamik peqarnissaat siunertarineqarluni.

3.1 Naliliineq

Alliap aqqissuussaanaera tunngavigalugu suliniut eqaatsumik neqeroorutaavoq, tassalu suliniutit aningaasaqarnerullu ataavartumik naleqqussarneqarsinnaanerit periarfissaalersippaa. Eqaatsumik aqqissuussineq pissutigalugu tarnip pissusiinik ilisimasallit aatsaat katsorsagaqaraangamik akilerneqartarput. Tamatuma tarnip pissusiinik ilisimasallit arlallit attuumassuteqarsinnaanerit periarfissaalersippaa, taamatuttaaq illoqarfinni arlalinni tarnip pissusiinik ilisimasalinnik attuumassuteqartitsinnaaneq periarfissaalersillugu. Tamanna Alliami aningaasartuutunik minnerpaaffimmiititsinnermut pissutaasut ilagaat aamma nuna tamakkerlugu sullitassanut eqaatsumik neqerooruteqarsinnaalersitsilluni.

3.2 Kaammattuut

Sullitat assigiinnerusumik agguataarneqartarnissaat

2016-imi novembarimi decembarimilu aamma 2018-imi martsip tungaanut tarnip pissusiinik ilisimasallit qulit Nuummi, Københavnimi, Sisimiuni, Qaqortumi aamma Ilulissani najugallit sulisorineqarsimapput. Piffissami tassani aamma sullitat 71-it Alliami katsorsarneqarsimapput, tassalu tarnip pissusiinik ilisimasallip ataatsip agguaqatigiissillugit sullitat 7-it katsorsartarsimavai.

Taamaattorli tarnip pissusiinik ilisimasallit akornanni katsorsarneqartut equngasumik agguataarneqarsimapput, taamaalillutik tarnip pissusiinik ilisimasallit ataasiakkaat katsorsagaat amerlasimaqalutik, arlallillu ikittuinnarnik katsorsagaqarsimallutik. Sullinneqartut agguataarneqarnerat ilaatigut tarnip pissusiinik ilisimasallit Alliami sullitassanut tamarmik immikkut qanoq piffissaqartiginerisa assigiinnginnerannik, ilaatigullu tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup sullinneqartut agguataarneqarnerisa naligiinnginnerat pillugu eqqumaffiginnissimanginneranik nassuarneqarsinnaavoq. Tarnip pissusiinik ilisimasallit apersorneqartut oqaatigaat Alliamut attuumassuteqarnertik sulinerminnut atatillugu kajumissuseqalersitsisartoq, taamaattumillu maannamut naleqqiullugu amerlanernik sullitaqalernissartik kissaatigigitsik. Taamaattumik sullitat tarnip pissusiinik ilisimasallit akornanni naligiinnerusumik agguataarneqarnissaat Alliap ukkatarissagaa kaammattuutigineqarpoq. Sullitat assigiinnerusumik agguataarnerisa kingunerisaatut naatsorsuutigineqarpoq tarnip pissusiinik ilisimasallit attaveqatigiiffianni tamarmi piginnaasat misilittakkallu patajaallisarneqarsinnaasut, tamannalu tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataasiakkaanut Alliamut attaveqarnerannut kajumissaataaginnarani tunniussaqaarsinnaanerussaaq, suliamut tungasutigut aningaasaqarnerlu eqqarsaatigalugit.

Katsorsaanerup sivilissusissaa pillugu missingersuutitut malittarisassat

Alliami katsorsaanerup sunniutaanik pitsanngorsaanaissaq siunertaralugu sullitanik katsorsaanerup sivilissusissaa pillugu missingersuutitut malittarisassanik suliaqartoqarnissaa kaammattuutigineqarpoq. Qallunaat persuttaasartunik katsorsaanerumut neqeroorutaasa sisamat nalilersornerisa ersersippaat, sivilissusissaa katsorsarneqarneqarsimasunut, tassa ukiup ataatsip missaanik sivilissusilimmik katsorsartissimasunut annertunerusumik sunnuteqartarneq ersarinnerusooq². Misissuinerit allanit nalunaarusiani taamatuttaaq takuneqarsinnaavoq qaammatit arfinillit sinnerlugit katsorsaanerit sunnuteqarluarnerat ersarinnerpaasartoq. Tamannali ilutigalugu sivilissusissaa katsorsarneqarnerminnik unitsitsiinnartartut amerlanerusarnerat aamma takuneqarsinnaavoq³.

Misilittakkat qulaani allasimasut kiisalu Alliami tarnip pissusiinik ilisimasallit oqaloqatigineri tungavigalugit, Alliami katsorsaanerup takissusissaa pillugu malittarisassanik sanasoqarnissaa kaammattuutigineqarpoq. Sullinneqartut katsorsaanerup aallartinnerata nalaani sapaatip akunneranut ataasiarlutik katsorsarneqartassasut, kisianni tamatuma kingorna qaammatit arfinillit iluanni katsorsaanerit siammarneqassasut kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni sullinneqartup atortussaminik atuinerani ikiorserneqartarnissaa periarfissaalissamat.

Katsorsarneqarnermi nalunaaquttat akunneri ikikanneraluartut annerpaamik pissarsissutigineqarnissaasa

² Stevenson mfl. 2011: *Behandling af mænd der udøver vold* (Angutunik persuttaasartunik katsorsaaneq)

³ Clausen, Susanne 2007. *Behandlingsprogrammer for voldelige mandlige partnere* (Angutunik aappaasunik persuttaasartunik katsorsaariaatsit)

anguneqarnissaat najoqqutassat ataqatigiisumik aqqissuunneqarnerisigut pilersinneqassaaq.

Suliniuteqarnermi malitseqartitsinerup pilersinneqarnera

Oqarasuaatikkut sianernernut akisussaasut aammalu tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup ilaanneeriarlutik siornatigut katsorsarneqarsimasunit saaffigineqartarput persuttaasarnerminnit aniguivissimanginnertik pissutigalugu katsorsarneqaqqinnissamik kissaateqartunik. Tamatuma saniatigut 2017-imi Alliap ukiumoortumik ataatsimeersuarnerani, katsorsarneqareersimasunut iluaqutaasinnaasumik kingornatigut malitseqartitsilluni katsorsaaqqittoqartarsinnaaneq pilersinneqarsinnaasoq tarnip pissusiinik ilisimasallit oqaatigaat. Misigineqartarpormi katsorsarneqarsimasut amerlaqisut timikkut persuttaasarneq atorunnaartarsimagaat, tarnikkulli persuttaaneq annerusumik anigoruminaatsittaraat.

Alliami katsorsarneqarsimasumut aappaasoq ilaatigut ima allappoq:

Marluulluta kingornatigut oqaloqatigineqartarnissarput amigaatigaara, tassami suliassaq qallerpaaq suliarineqartarpoq, tullialu anguneqartarluni suli "suliarineqarnissamik" pisariaqartitsiffiusoq. Taamaakkaluartoq unikkallartarneq ajorinngilara, taanna piffissaqarfiummat pissuserisamik ilinniarnermut/allanngortitsinermut... Kisianni kingornatigut malitassaqartitsinertalimmik.

(Alliami siornatigut katsorsarneqarsimasumut aappaasoq)

Taamaattumik Alliami katsorsartinnermut ilaasumik malitseqartitsisarnissaq kaammattuutigineqarpoq. Suliniuteqarnerup kingorna malitseqartitsineq, oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasunit katsorsarneqarnerup naammassinerata kingorna assersuutigalugu qaammatit arfinillit ingerlaneranni malitseqartitsilluni arfinileriarluni oqaloqatiginnittarnertut ilusilerneqarsinnaavoq. Oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasut siunnersuisinnaallutillu ilitersuisinnaassuseqarput, taamaalillutik sullitanik tapersersuinertut ittumik oqaloqatiginninnerit piginnaaneqarfigaat. Oqaloqatigiinnerni oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasut sullinneqartut katsorsarneqarnerminnit pissarsiaminnik atortunik attassiinnarnissaat anguniarsinnaavaat kiisalu assersuutigalugu aklerliinnerit aamma perorsaaneq pillugit siunnersorlugillu ilitersorsinnaavaat, aamma allatut ikiorneqarsinnaanerannut innersuullugit. Oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasut nalilerpassuk, siusinnerusukkat katsorsarneqarsimasut suli katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisut, katsorsarneqarnissaannut innersuunneqaqqinnissamut innersuussissummik suliarinnissinnaapput.

Suliniuteqarnerup kingorna malitseqartitsinermik pilersitsineq ukiumut annerpaamik 0,2 millionit kr. -inik aningaasartuutaanissaa missiliuunneqarpoq. Tassunga atatillugu sullinneqartut ukiumut 50-it, ataatsimut nalunaaquttap akunneri arfinillit angullugit suliniuteqarnerup kingorna malitseqartitsiviginnertut naatsorsuutigalugu.

Inissiisarfinnut inissinneqarsimasunut immikkut ittumik katsorsarneqarnissamik neqeroorut

Piffissami novembari 2016-imit 2018-imi martsip tungaanut sullinneqarsimasut 25%-it missaat inissiisarfinni inissinneqarsimasuupput, tamatumalu takutippaa inissiisarfinni inissinneqarsimasut akornanni tarnip pissusiinik ilisimasalimmit katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsineq annertoorujussuusoq. Inissiisarfinni inissinneqarsimasut taama amerlatigisut saaffiginnissimanerisa inissiisarfinni katsorsarneqarnissamik neqerooruteqartarnerit ikippallaarnerat ilimanarsisippaa. Inissiisarfinni inissinneqarsimasut Alliami atortussatut tunniunneqarsimasut atornissaat ajornakusoortissinnaasarpaat, tassami inissiisarfinniikkamik. Taamaammat pinerluttunik isumaginnittut suleqatigalugit, inissiisarfinni inissinneqarsimasunut immikkut ittumik persuttaasarneq saassussisarnerillu atituumik ukkataralugit katsorsaaneramik neqeroorummik pilersitsisoqassanersoq misissorneqassasoq kaammattuutigineqarpoq.

Angalaaqatigiittartuni tarnip pissusiinik ilisimasallit suleqatigineqarneri

Angutitut arnanullu qanigisaminnut qininganermik persuttaasarnermillu ajornartorsiuteqartunut nuna tamakkerlugu Alliaq neqeroorutaavoq. Alliami tarnip pissusiinik ilisimasallit aamma meeqqat pillugit angalaaqatigiittartuni kiisalu inersimasunik meeraanerminni atonerlunneqarsimallutik kingunerlutsitsisunut katsorsaallutik angalaaqatigiittartuni tarnip pissusiinik ilisimasallit suliaminni imminnut ikorfartoqatigiissinnaanersut sullinniakkanullu suliniutit eqqarsaatigalugit suleqatigiinnerup patajaallisaataasinnaanera misissorneqassasoq kaammattuutigineqarpoq.

4. Innersuunneqarnermut innersuunneqannginnissamullu piumasaqaatit

Alliami sullitat katsorsarneqartut tamarmik, tunngaviatigut nammineq piumassutsiminnik saaffiginninnerat tunngavigalugu katsorsarneqassapput, aamma qanigisaminnik persuttaasarneq unitsinniarlugu sakkussaqaalernissartik kissaatigisarissavaat. Innersuunneqarnermut innersuunneqannginnissamullu piumasaqaatit tuuliuttuni allassimapput:

- Annertuumik atornerluinermik ajornartorsiutillit katsorsarneqarsinnaanngillat.
- Paasinnittaatsip annertuumik appaatigisaanik nakorsaatitortut katsorsarneqarsinnaanngillat.
- Inuit katsorsarneqarnissamik kissaateqartut, katsorsarneqarnerminni eqeersimaartumik peqataanissaminnut paasinnissinnaassuseqartariaqarput.
- Inuit katsorsarneqarnissamik kissaateqartut, persuttaasarnerminnik persuttaasarnerminnullu akisussaassuseqarnerminnik minnerpaamik nassuerutiginninnermik takutitsisariaqarput.
- Inuit katsorsarneqarnissamik kissaateqartut, katsorsarneqarnerminnut peqataarusussuseqarnermik takutitsisariaqarput.
- Aallaaviatigut ilaqtariit meerartallit tullerijaaarnermi immikkut isiginiarneqartarput.

Sullitat katsorsaanimik neqeroorummiit peersinneqarsinnaapput, imatut pissusilersorunik:

- Aapparminnut imaluunniit aapparimasaminnut persuttaajuaannarunik.
- Katsorsaasumik persuttaagunik.
- Soqutiginnissuseqarnermik suleqatiginnikkusunermillu takutitsinnaanngikkunik.
- Marlunnit amerlanerusunik katsorsaanimut takkutinngitsoorunik.
- Marlunnit amerlanerusunik katsorsaanimut peqataasinnaannginnermik nalunaaruteqarunik.

Innersuussinissamut piumasaqaatit ataavartumik nalilersorneqartarput. Ukiumoortumik 2017-imi ataatsimiinnermi Alliami sullinniakkat 'aapparmut aapparimasamullu persuttaanermut' 'qanigisani persuttaanermut' annertusineqarnissaat aalajangiunneqarpoq, taamaattumik Alliami sullinniakkanut maanna aamma assersuutigalugu angajoqqaat, meeqqat qatanngutillu ilanngunneqarput. Taamaakkaluortoq aapparimat aamma aapparinikuusat kisimik Alliami nalunaaquttap akunnerinik marlunnik maannakkut katsorsarneqarsinnaapput.

4.1 Naliliineq

Tarnip pissusiinik ilisimasallit aamma tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup apersorneqarnerminni oqaatigaat, sullinneqartussanik katsorsarneqarnissaminnik soqutiginnilluartut, taamaalillutillu katsorsarneqarnermik iluaquserneqartartut innersuunneqartarnerannut innersuussinissamut piumasaqaatit iluaqutaasut. Katsorsarneqarnerup ingerlaneranut piumassuseqarnerat aalajangiisuusarpoq.

Alliami sullinneqartut aallaaviusumik nalunaaquttap akunnerini arfineq pingasuni katsorsarneqartarput. Tamanna katsorsartinnissamut piareersimallutik soqutiginnilluartunut naleqquttusoq tarnip pissusiinik ilisimasalinnit nalilerneqarpoq.

Innersuussinissamut piumasaqaatit naleqquttuusut nalilerneqarpoq, katsorsarneqartussallu kinguneqarluartumik katsorsarneqarsinnaanissaanut annertuumik tunngavissiisarlutik.

5. Paasissutissanik katersineq

Oqarasuaatikkut siunnersuisartunut saaffiginninnerannit katsorsaanimut naammassinissaata tungaanut Alliami katsorsarneqartut pillugit paasissutissat arlallit katersorneqartarput. Tulliuttuni paasissutissat Alliami katersorneqartarneri allaaserineqarput, suut katersorneqartarnerisut paasissutissanillu katersuinerimi suleriaatsit qanoq pitsaanerulersinneqarsinnaanersut allaaserineqarlutik.

Katsorsarneqarsinnaajunnartup oqarasuaatikkut siunnersuisartunut saaffiginninnerani nalunaarsuineq siulleq pisarpoq. Oqaloqatigiinneq aallarniutaasoq tunngavigalugu katsorsarneqarsinnaajunnartup Alliami sullinneqarnissaminut tulluurtuunersuq aamma Alliami katsorsarneqarsinnaanersuq siunnersuisartut nalilertarpaat. Katsorsarneqarsinnaasoq nalilerpassuk, *oqarasuaatikkut oqaloqatiginninnermit immersugassami* paasissutissat tulliuttuni allasimasut nalunaarsorneqassapput:

- Ateq katsorsarneqarneqartumullu normu
- Oqarasuaatip normua
- E-maileqarsimaguni e-mailia
- Ukiui
- Najugaqarfik
- Oqaatsit atukkat
- Inissiisarfimmi inissinneqarsimasumit saaffiginnissutaanersoq
- Kommunimit saaffiginnissutaanersoq
- Oqarasuaatikkut siunnersuisartup nalunaarsugai

Paasissutissat qulaani taaneqartut databasemut toqqorneqassapput Alliamilu tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqtigiissaarisumut ingerlateqqinneqassallutik. Tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqtigiissaarisup katsorsarneqarsinnajunnartumik oqaloqatiginninneq aallarnisaataasoq ingerlatissavaa tamatumalu kingorna Alliamut atasunut tarnip pissusiinik ilisimasalinnut innersuussinnaallugu.

Tamatuma kingorna sullissap Alliami katsorsartinneq ingerlatilissavaa. Katsorsaaneq naammassippat, katsorsaanerup ingerlanera tamakkerlugu naammassineratigut imaluunniit unitsitsinikkut pippat, tarnip pissusiinik ilisimasallip katsorsaasup *naggasiinermi immersugassaq* immersussavaa. Naggasiinermi paasissutissat tulliuuttuni allassimasut nalunaarsorneqassapput:

<ul style="list-style-type: none"> • Tarnip pissusiinik ilisimasallip atia • Ulloq • Sullitap normua • Suaassusaa • Katsorsaanerup naggaserneqarneranut ulloq • Ukiui • Sullitap mailia • Sullitaq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup apeqqutinut immersuiffissamik nassissinnaaneraani akuersisimanersoq pillugu paasissutissaq • Aappaqarsimappat aappaata e-mailia • Aappaasup Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup apeqqutinut immersuiffissamik nassissinnaaneraani akuersisimanersoq pillugu paasissutissaq 	<ul style="list-style-type: none"> • Sullitap kommune najugarivitaa • Sullitaq atornerluisuunersoq • Sullitaq angerlarsimaffimmi najugalinnik meeraqarnerasoq • Nalunaaquttap akunneri qassit katsorsaasoqarsimava • Sullitaq aappaqarsimappat aappaanik oqaloqatiginninneq – nalunaaquttap akunneri qassit oqaloqatiginnittoqarsimava • Aappariinnik oqaloqatiginninneq - nalunaaquttap akunneri qassit oqaloqatiginnittoqarsimava • Sullitap katsorsaaneq naammassisimaneraa • Sullitaq naammassillugu katsorsarneqarsimanesoq pillugu tarnip pissusiinik ilisimasallip naliliinera • Sullitap aappaa ikiorneqarsimanersoq
---	---

Paasissutissat taakku databasemi toqqorneqartarput, tassanngaanniillu paasissutissanik aallersinnaaneq periarfissaavoq, taamaaliornikkut katsorsakkat naammassisimasut amerlassusaat pillugu tamakkiisumik takunnittoqarsinnaavoq, aamma katsorsakkat iluaqutiginnissimaneri pillugit tarnip pissusiinik ilisimasallit naliliineri pillugit tamakkiisumik isiginnittoqarsinnaalluni.

Katsorsarneqartoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup kinaassutsimik isertuussisunik apeqqutinik

akissutitut immersuiffissamik nassissinnaaneraani akuersisimappat, taava taakku katsorsartereerup kingorna taama malittariillutik qaammatit pingasut qaammatillu qulingiluat qaangiunnerini nassiuuneqassapput. Katsorsarneqarsimasup katsorsarneqarsimanermi qanoq iluaqutigisimanerlugu misigisimaneraa aammalu sulit persuttaasarunnaaqanersut pillugit killiffiit apeqqutitut immersuiffissamik immersuinissap siunertaraa.

5.1 Naliliineq

Alliap pilersinneqarneranili paasissutissanik katersinerup siunertarisimavaa paasissutissat naggasiinermi immersukkanit pissarsiarineqartut Alliap nalilersorneqarneranut tunngaviussasut aamma katsorsaanerup sunniutaanik takussutissiissasut. Taamaattoq sulisaatsip takutippaa nittartakkami teknikkikkut unammilligassat assigiingitsut pissutigalugit naggasiinermi immersugassat elektroniskiusut atornissaat ajornakusoorsimasoq. Piffissap ilaani nittartagaq atorsinnaasimangilaq, taamaanneratalu kinguneratut paasissutissat piffissami tassani qanoq katersorneqassanersut pillugu qanoq suleriuseqarnissaq erseqqissimangilaq.

Tamatuma kingunerisimavaa paasissutissat ilaannakuulersimammata, taamaammallu sullissat qanoq amerlatigisut katsorsarneqarnermik naammassinnissimanersut aamma tarnip pissusiinik ilisimasallit katsorsaanerminnik naliliinerat qanoq issimanersoq qularnaatsumik nalilersorneqarsinnaanani. Tamatuma peqatigisaanik kingunerisaasa ilagaat malittarinninnermut apeqqutit akissat ikittuinnaat nassiuuneqarsimammata, tassami katsorsarneqartut emailii katsorsarneqartullu aappaatalu lsumaginninnermut Aqutsisoqarfiup kinaassutsimik isertuussisunik apeqqutitik akissutitut immersuiffissamik nassissinnaaneraatik akuersisimanersut pillugit tamakkiisumik isiginnittoqarsinnaasimangimmat.

Oqarasuaatit atorneqarneranni immersuiffissat aqqissuussaasumik immersorneqartarput, naleqquttumillu tamanna ingerlasoq misigineqarpoq. Taamaattoq sullissat atiisa databasemut ilanngunnissaat unammillernartoqartarpoq. Alliaq immikkut taaneqassaaq, tassami kinaassutsimik isertuussilluni oqaloqatiginninnissamik neqeroorutaammat, taamaammallu tamassuma nalunaarsorneqarneqarnissaat ajornakusoorsinnaalluni.

5.2 Kaammattuut

Alliami aqutsinermi allaffissornermut atatillugu paasissutissat katersorneqarnerisa ataqatigiissaakkamik aqqissorneqarnissaasa erseqqissumillu tunngavilersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat ukkatarineqarnerusariaqartoq kaammattuutigineqarpoq.

Naggasiinermi immersugassaq

Alliami katsorsarneqartut katsorsarneqarnerminnik naammassinnitsillugit tarnip pissusiinik ilisimasallit ingerlaavartumik nalunaarutiginnittarnissaat Alliap ukkatarinerussagaa innersuussutigineqarpoq. 2018-imi nalilersuereernerup kingorna Alliaq aqqissuussinermik pilersitsivoq, tassani suliniummik aqutsisoq tarnillu pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisooq naggasiinermi immersugassanik aqqissuussamik suliarinnittalerput. Katsorsarneqartussa qanoq pissusiinik ilisimasalimmut innersuunneqaraangat, tamatuma kingorna qaammatit arfinillit qaangiukkaangata paasiniarneqartarpoq katsorsarneqartoq naammassisimanersoq naggasiinermilu immersugassaq nalunaarutigineqarsimanersoq. Apeqqutitut

immersuiffissat aqqutigalugit paasissutissanik katersinissaq qulakkeerniarlugu aqqissuussineq taanna ingerlatiinnarneqassasoq innersuussutigineqarpoq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup internettikkut quppersagassaanik nutaamik pilersitsinnermut atatillugu atortut nutaat ineriartortinnissaanut suliaqarnissamik periarfissat, naggasiinermi immersugassat katersorneqarnerisa patajaallisarneqarnissaat paasissutissanillu katersinerup annerusumik aqqissuussaasumik ingerlanneqarnissaa qullakkeerinnittussat suliarineqassasut innersuussutigineqarpoq.

Apeqqutinut immersuiffissaq

Naggasiinermi immersugassat katersorneqarnissaasa ataqatigiissaarneqarnissaannut atatillugu apeqqutinut immersuiffissat nassiunneqartarnerisa assigisaanik aqqissuunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Naggasiinermi immersugassanik ataqatigiissaakkamik katersineq atorineqartoq, naggasiinermi immersugassani akuersisoqarsimasoq allassimappat, katsorsarneqarsimasunut aappaqarsimappatalu aapparisaannut apeqqutinut immersuiffissanik ataqatigiissaakkamik nassiussuineq aamma atorineqassaaq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi misissueqqissaarinermik immikkoortortaqarfik

Alliami aqqissuussaasumik paasissutissanik katersineq ikorfartornialugu, Alliami misissueqqissaarinermik suliaqarneq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi misissueqqissaarinermik immikkoortortaqarfimmut, paasissutissat passunneqarnerinut paasisimasaaqarluartunut, nuunneqassasoq kaammattuutigineqarpoq. Tassunga atatillugu paasissutissat suliarineqarneranni Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup ilanngunneqarnissaa naleqquttuunersoq Misissueqqissaarinermik Immikkoortortaqarfiup misissussagaa kaammattuutigineqarpoq.

Katsorsakkat kikkussusiinik tamakkiisumik ilisarnarunnaarsaaneq

Alliaq katsorsartittut kikkussusii ilisarnarunnaarlugit katsorsaaffittut neqeroorutitut ingerlaannassappat, katsorsarneqartut atiisa oqarasuaatinut allattuiffimmit peerneqarnissaat kaammattuutigineqarpoq. Katsorsarneqartut normumik tunineqarsinnaapput imaluunniit nammineq kissaatigisartik malillugu atermik ataasiinnarmik nalunaarutiginninnaallutik. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup nittartagaata ineriartortinneqarneranut atatillugu oqarasuaatit atorlugit siunnersuinnermit immersugassani naggasiillunilu immersugassani paasissutissat ataatsimuulersinneqarsinnaanerat periarfissaanersoq misissorneqassaaq. Matumani katsorsartittunut maskiina atorlugit normuliunneqartoq taamaallaat atorlugit kinaassusersineqartarnissaat suliarineqarpoq.

6. Suleqatigisat

Alliap sullissisunit attuumassuteqartunit ilisimaneqarnera patajaallisarniarlugu, nuna tamakkerlugu napparsimaveqarfinnut, qimarnguinnut aamma meeqqanut ilaqutariinnullu sullissivinnut, pinerluttunik isumaginnittunut, politiinut, eqqartuussisoqarfinnut kiisalu ilinniartunut siunnersuisarfinnut atuagaaraq Alliap agguaattarppaa. Atuagaqqanik agguaassisarnerup saniatigut Alliap ataani taaneqartunik sullissisunik suleqateqarneq pilersissimavaa:

Pinerlutsaaliuineq pillugu politiit suliniutaat

Politiit pinerlutsaaliuinnermut atatillugu suliniutaat *“Angerlarsimaffiup iluani nakuuserata oqaloqatigiitta”* pillugu Alliaq politiinik suleqatiginnilersimavoq. Suliniummi angerlarsimaffinni eqqissiviillortoqarsimatillugu politiit isumaginnittoqarfimmik suleqateqarlutik ilaqutariinnut eqqissiviillorfiusimasunut orniguttarput. Tassani ilaqutariinni eqqissiviillortoqartarnera sunik pissuteqartarnera pillugu politiit ilaqutariinnik oqaloqateqassallutik suliasaraat, aamma ikiuinissamik, siunnersuinissamik ilitersuinissamillu neqerooruteqartarlutik. Ilaqutariinnut persuttaanermik ajornartorsiuteqartunut Alliaq pillugu atuagaqqap tunniunnissaa siunnersuinnermut ilaavoq.

Pinerluttunik Isumaginnittut

Alliap pilersinneqarneranut atatillugu Pinerluttunik Isumaginnittut suleqatigineqalerput, tassani inissiisarfanni inissinneqarsimasut Alliap ataani katsorsarneqarsinnaalerlutik. Alliami katsorsartittartut 25%-iisa missaat inissiisarfanni inissinneqartarsimasuupput – pingaartumik Nuummi, kisiannili ataasiakkaat Tasiilameersuupput, Aasianninngaanneersuullutik Sisimiuninngaanneersuullutillu. Katsorsartinneq tarnip pissusiinik ilisimasallip inissiisarfimmu ornigunneratigut, imaluunniit Skype atorlugu oqarasuaatikkulluunniit pisarpoq.

Allorfik

Alliami katsorsarneqartut 30%-iisa missaasa imigassamik aamma/ imaluunniit aanngajaarniutinik allanik ajornartorsiuteqarlutik oqaatigisarpaat. Nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnerit takutippaat qanigarsiinni persuttaasarneq imigassamillu ajornartorsiuteqarneq amerlanertigut imminnut ataneqartartut – ataneq taanna nunatsinni aamma atuuppoq (Kalaallit Nunaanni Politiit 2012, Peqqik 2018, Politimesteri Bjørn Bay I: Sermitsiaq AG 2018). Tamanna tunngavigalugu Allorfik, Peqqinnissaqarfiup ataani Pinngitsuuisinnaajunnaanermik Paasisimasaqarfik ataatsimeeqatigineqarpoq, tassani Alliaq Allorfillu pillugit kiisalu neqeroorutit taakku ataanni katsorsaasinnaanermut periarfissat ilisimatitsissutigineqarlutik.

6.1 Naliliineq

Alliami katsorsartinnissap anguneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu sullissisunik allanik attuumassuteqartunik suleqatigiinnermik pilersitsinissaq naleqquttuusoq nalilerneqarpoq. Aammattaaq katsorsarneqartup inuunerani sullissisut assigiinngitsut suleqatigiinnerat inuup ataatsip tamakkiinerusumik katsorsarneqarneranik ikorfartuutaasoq nalilerneqarpoq, tassami suliniutit assigiinngitsut pitsaanerusumik ataqatigiissaarneqarsinnaammata ataatsimullu eqqarsaatigineqarsinnaallutik.

6.2 Kaammattuut

Alliap suleqatigiinnerit taakku pilersinneqareersimasut attatiinnassagai patajaallisarlugillu, peqatigisaanillu sullissisut allat attuumassuteqartut suleqatigineqarsinnaanersut misissussagai kaammattuutigineqarpoq.

Kommunefogedit

Nunaqarfinni Alliap ilisimaneqarnerata patajaallisarneqarnissaa kommunefogedillu angutunut arnanullu qanigaminut persuttaasartunut iliuuserisinnaasaannik pitsaanerusunik tuniumallugit, innersuussutigineqarpoq Alliap kommunefogedinik suleqateqarnini patajaallisassagaa.

Nunatta Illersuisuuneranik suleqateqarneq

Nunatta Illersuisuunera Alliap neqeroorutaanik Alliamit ilisimatinneqassasoq kaammattuutigineqarpoq, taamaalillutik sullitatik qanigisaminni persuttaasartut Alliaq pillugu ilisimatittarniassammatigit.

Atornerluisunik katsorsaasut suleqatigineqarneri patajaallisarneqassasut

Allorfimmik suleqateqarnerup ingerlatiinnarneqarnissaa kaammattuutigineqarpoq, aamma neqeroorutit taakku marluk qanoq ilillutik imminnut ikorfartortarnissaat pillugu suliaqartoqassasoq kaammattuutigineqarpoq. Suleqatigiinnermi assersuutigalugu sullitat atornerluisuuneq pissutigalugu Alliamit itigartinneqartut eqeersimaartumik suleqatigiissutigineqarsinnaapput. Sullitat kommunimi suliamik sullissisortik aqutigalugu Allorfimmut innersuunneqarsinnaapput aamma Allorfimmeereerner mik kingorna/Allorfimmi katsorsarneqarnermik nalaani Alliami katsorsarneqarsinnaanermik periarfissaqarlutik.

7. Alliami sullitat

2016-imi novembarip 21-iani Alliap pilersinneqarneranit 2018-imi marsip 7-iata tungaanut Alliami katsorsarneqarnissamik kissaateqarlutik katsorsarneqartariaqassagunartunit saaffiginnissutit nalunaarsorneqarsimasut⁴ 84-iupput. Saaffiginnittut 13-it Alliap anguniagaasa avataanni inissisimmamata innersuussinissamullu piumasaqaataasunik naammassinnittuunngimmata itigartinneqarsimapput. Taamaattumik 2018-imi marsip 7-iani Alliap novemberimi aallartinneraniilli katsorsarneqarsimasut imaluunniit katsorsarneqartut 71-iupput.

Sullinneqartut katsorsarneqarsimasut taamaalillutik ima kommune najugarivitaminut kiisalu ukiuminnut agguataarneqarput. Kommuneqarfik Sermersooq Nuummumut, Tunumut aamma Sermersuup ilaata sinneranut agguataarneqarpoq. Kommunini allanit sullitat amerlanerit illoqarfinni Sisimiuni, Qaqortumi aamma Ilulissani najugaqarput. Kommunit tamaasa katillugit sullinneqartunit katillutik arfineq pingasut nunaqarfinneersuupput, sinneri illoqarfinni najugaqarlutik.

Sumi najugaqarnermut agguataarlutik	Amerlassusaat	Ukiui	Amerlassusaat
Avannaata	11	19-24	8
Qeqertalik	2	25-29	9
Qeqqata	8	30-34	13
Kujalleq	6	35-39	10
Nuuk	26	40-44	7
Tunu	9	45-49	9
Sermersooq	2	50%	10
Paasissutissartaqan-ngitsut	7	Paasissutissartaqanngitsut	5
Katillugit	71	Katillugit	71

Sullinneqartut ukiuinut tunngatillugu, qassinik ukioqarnernut tamanut assigiikannersumik agguataarput. Katsorsarneqarsimasooq inuusunnerpaq 19-inik ukioqarsimavoq, utoqqaanerpaarlun 57-inik

⁴ Alliami sullinneqarsimasut nalunaarsorneqarneranni unamminartut pissutigalugit kisitsit 84 imaassinnaavoq pivisunik takutitsinerunngitsooq allaanerusinnaallunilu.

ukioqarsimalluni. Alliami sullinneqarsinnaasut avataanni inissisimasut pillugit paasissutissat ikittuinnaapput, taamaattumik taakku pillugit paasissutissanik ilanngussisoqanngilaq.

Alliamut saaffiginninnerminni sullinneqartut oqaatigisarpaat oqaatsit sorliit atorlugit tarnip pissusiinik ilisimasalimmik katsorsarneqarusullutik. Sullinneqartunut 71-inut oqaatsit atorneqarsimasut ima agguataarneqarput:

Oqaatsit	Amerlassusaat
Kalaallisut	19
Danskisut	2
Oqaatsit marluutillugit:	45
Paasissutissartaqanngitsut	5
Katillugit	71

Alliami sullinneqartut amerlanersaat taamaalillutik marlunnik oqaaseqartuupput imaluunniit kalaallisut oqaaseqartuullutik.

Sullinneqartut suaassutsinut agguataarlugit imaapput:

Suiaassuseq	Amerlassusaat
Angutit	53
Arnat	15
Paasissutissartaqanngitsut	3
Katillugit	71

Taamaalilluni Alliami katsorsarneqarnissaminnik kissaateqarlutik saaffiginnittartut angutaanerupput, kisianni aamma arnat qininganermik imaluunniit persuttaanermik ajornartorsiutillit katsorsarneqartarput.

7.1 Naliliineq

Kisitsisit takutippaat Alliaq neqeroorutaasoq naleqquttoq, tassa katsorsartikkusuttut ataavartumik saaffiginnittarmata. Tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup aammattaaq nalilerpaa katsorsartikkusuttut amerliartortut. Taamaattumik Alliaq neqeroorutaasoq suli naleqquttoq nalilerneqarpoq. Kisitsisit takutippaattaaq katsorsartittartut angutaanerusartut, amerlanerillu Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqartuusut, taamaattumillu siumut isigisumik nunaqarfinni katsorsagassat ukkatarineqassasut nalilerneqarpoq. Tarnip pissusiinik ilisimasallit, tarnip pissusiinik ilisimasalinnut ataqatigiissaarisup aamma oqarasuaatikkut sianertunut akisussaasut misigaat pingaartumik KNR-ip tv-atigut radiokkullu ussassaarutit Alliamut saaffiginnittarnernut annertusaaqataasimasut.

7.1 Kaammattuut

Kommunini tamani katsorsarneqarsinnaasunik pissarsiornerup ukkatarineqarnerunissaa Kisitsisitigut soorlu takuneqarsinnaasoq, sullinneqartut amerlanersaat illoqarfinneersuupput, amerlanerpaallu Nuummeersuullutik. Tassunga atatillugu kaammattuutigineqarpoq Alliap qanoq ililluni ussasaarutigineqarsinnaanera ukkatarineqassasoq. Illoqarfinnut minnerusunut nunaqarfinnullu attaveqartarneq pillugu misilittakkat MIO-mit pissarsiarineqarsimapput. MIO-p kaammattuutigai TV-mi radiomilu ussasaarutit naatsut, eqqortunik paasissutissartallit titartartallillu. TV-kkut ussasaarutit titartagartaqassapput radiokkoortillu naatsuussallutik ersarissuussallutillu. Tamakku saniatigut MIO-p misilittagarivaa plakatit erseqqaarissut paasissutissartallit quppersakkallu sunniuteqarluartuunerat. Paasissutissiisarnermik suliniutit aamma katsorsagassarsiornerup ukkatarineqarnerisigut kommuninit allanit sullinneqarsinnaasut amerlassusaat qaffatsinneqarsinnaassapput.

Alliap quppersagaatai tamarmik nutaamik ilusilernerqarlutillu imarisamikku nutaanngorsarneqarsimapput, tassungalu atatillugu TV-kkut maannakkut ussasaarutaasut allanngortinneqassasut kaammattuutigineqarpoq.

8. Aningaasaqarneq

2015-imut aningaasanut inatsimmi ukiumut aningaasaqarfiusumut ukiunullu missingersuusiorfiusunut persuttaasarnermik akiuiniarnermut atorneqartussatut konto 30.14.29-mi 1.9 mio. kr.-it immikkoortinneqarput, taakkulu ilaat Alliap pilersinneqarneranut ingerlanneqarneranullu atorneqarput.

Alliap pilersinneqarnerani ingerlatsinermut immikkoortinneqarput 900.000 kr.-it, 160.000 kr.-it pilersitsinermut aamma aningaasartuutininut nalilersuinernullu naatsorsuutigeriinngisanut immikkoortinneqarlutik 200.000 kr.-it. 2017-imi tulluuttut Alliamut missingersuutaapput, atuinerlu ima agguataarneqarpoq:

Missingersuu-tit 2017	Ingerlatsineq	Saqqummiineq	
Akissarsiat	734.700,00 kr.	Ussasaarutit assigisaalu	120.000,00 kr.
IT, oqara-suaatit il.il.	37.800,00 kr.	Pikkorissarnerit assigisaalu	102.980,00 kr.
Allat	200.000,00 kr.		
Tamakkerlutik			1.195.480,00 kr.

2017-imi atuineq	
Assartuineq	35.445,00 kr.
Ukiumoortumik ataatsimiinneq	29.110,86 kr.
Akissarsiat	762.733,91 kr.
Ussasaarutit	181.238,60 kr.
IT, oqarasuaatit il.il.	14.454,00 kr.
Tamakkerlutik	1.016.982,99 kr.

2017-imi Alliami katsorsarneqartut 58-iupput. Tamarmik nalunaaquttap akunnerini arfineq pingasuni katsorsarneqarnermik ingerlatsisimagunik, sullinneqartumut ataatsimut tamanna kr. 17.534-nik aningaasartuutaasimassaaq⁵.

Soorlu atuisimanermit takussutissiami missingersuutinilu takuneqarsinnaasoq, missingersuutigineqarsimasunit amerlaneroqisunik ussassaarutitut atuinertunissaq pingaartinneqarsimavoq. Suliamik aqutsisup oqarnera naapertorlugu tamatumunnga pissutaasoq tassaasimavoq, Alliaq piffissap ilaani ussassaaruteqanngiffimmi saaffigineqartarsimangitsoq imaluunniit ikittuinnarnik saaffigineqartarsimasoq. Piffissani Alliamik KNR TV-kkut radiokullu ussassaaruteqarfiusuni Alliaq saaffigineqarnerusarsimavoq, sullinneqartussallu amerlisarlutik.

8.1 Naliliineq

Alliami sullinneqartumut ataatsimut aningaasartuutit annikitsutut nalilerneqarput. Alliaq sullitat persuttaanermik unitsitsinerannik pitsaasumik kinguneqartitsisarneranik apersorneqartut oqaasiinut sanilliuikkaanni, Alliaq aningaasat ikittunnguit atorlugit innuttaasunut persuttaasartunut, persuttaajuarnerannik unitsitsinissaannut iluaqutaasoq nalilerneqarsinnaavoq.

8.2 Kaammattuut

Aningaasaqarnikkut sinaakkusiussat annertusineqarneri

Alliaq ataavartumik neqeroorutinnngussappat aamma Alliap ineriartorteqqinneqarnissaanik suliaqartoqassappat, aningaasaqarnikkut sinaakkusiussat annertusineqarnissaat kaammattuutigineqarpoq. Malitseqartitsiviginnitarnepup pilersinnissaanut tassungalu atatillugu akissarsiassanut pikkorissaasarnernullu aningaasartuutitut iluaqutaasumik immikkoortitsisoqarsinnaavoq.

Ussassaarisarneq pillugu misilittakkat pitsaasut tunngavigalugit kaammattuutigineqarportaaq ussassaarinermit aningaasartuutissanut matussusiinissamut aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsisoqassasoq, sullinneqarusuttunik ataavartumik saaffiginnittoqartarnissaa qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu.

Aningaasaqarneq pillugu tamakkiisumik isiginninneq

Alliap aningaasaqarneranik misissuinermit ukiumoortumik atuisimanerup qanoq annertutigineri pillugu tamakkiisumik isiginnissinnaaneq ajornakusoorsimavoq. Taamatut tamakkiisumik isiginnissinnaannginnermit pissutaasut ilagivaat Alliap misiligutaasumik suliniutaanera pissutigalugu konto 30.14.29 "Nakuuserarnermit akiuiniarneq" aqutugalugu aningaasalersorneqarmat. Nalilersuinerup kingorna Alliaq immikkut kontolerneqarpoq, taamaaliornerullu tamakkiisumik isiginnissinnaalernerup kingunerissagaa ilimagineqarpoq.

⁵ Sullitamut ataatsimut akunnerit arfineq pingasut atorlugit katsorsaaneermik tunngaveqarluni aningaasartuutit kisinneqarput. Sullitamut ataatsimut akunnerit katsorsaaviusimasut eqqortut atorlugit aningaasartuutit kisinneqarsimanginnerannut pissutaavoq naggasiinermit immersugassat katersorneqarneranni teknikkikkut unamilligassaqarsimaneq. Taamaattumik sullitat akunnerit qasserpiaat katsorsarneqarsimanerat pillugu paasisutissat eqqortut pillugit tamakkiisumik paasisaqarneq pissarsiarineqarsinnaasimangilaq.

Qaammatit pingasukkaarlugit aningaasaqarnermik malinnaaffiginnineq

Missingersuutit nakkutiginnissaat ajornakusoorsimavoq. Alliaq ataavartumik neqeroorutinningsappat, kaammattuutigineqarpoq aningaasaqarnikkut sinaakkusiussat missingersuutit tunngavigalugit aalajangersorneqartarnissaat, aamma missingersuutit eqqortinneqarnerisut nakkutigineqartuarnissaat.

9. Inerniliineq

Alliap innuttaasunut qanigisaminnik persuttaasartunut persuttaasarnerminnik unitsitsinissamut kajungertunut pitsaasumik ikiueqataanera pingaarnertut nalilerneqarpoq. Tamannali Alliami katsorsaarnermik suliaqartuinnarnik apersuinermit oqaatigineqartut tunngavigalugit nalilersuineramik taamaallaat tunngaveqarmat nangaanartoqartinneqalaassaaq. Apersorneqartulli tamarmik assigiimmik oqaatigaat, Alliap persuttaasartut amerlanerit persuttaasarnerminnik unitsitsinerannik ikiortarai. Alliap aningaasartuuteqarfiusorsuunani neqeroorutaaneranut naleqqiukkaanni, taava Alliap ataavartumik neqeroorutaalersinnissaa kaammattuutigineqarpoq.

Alliaq pillugu nalilersuineq una tunngavigalugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup Alliaq ingerlatsinertut ingerlanneqalissasoq kaammattuutigaa, aamma Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmi oqarasuaatit siunnersuinermit atorneqartartut ataatsimuulersinneqarnerannut suliaqarnermut ilanngunneqassasoq

Oqarasuaatit siunnersuinermit atorneqartartut ataatsimuulersinneqarnerannut atatillugu kaammattuutigineqarpoq ukiut tamaasa katsorsarneqartut Alliami pissarsiaat tunngavigalugit ukiumoortumik nalilersuisoqartassasoq. Taamaaliornikkut Alliami katsorsaarnermi pissarsiat nalilerneqartarnissaannut ingerlaavartumik tunngaviliisoqarsinnaavoq, matumani Alliamut aningaasaliissutit naleqquttumik atorneqarnerisut aamma naliliisoqarsinnaalluni. Aammattaaq paasissutissat aqqissussaaneerisumik katersorneqartarnissaat aamma aningaasaqarnerup malitsivigineqartarnissaa kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni pissutsit erseqqinnerulersinneqarsinnaammata, matumani sullitat amerlassusaannut, katsorsarneqarnermik pissarsiaqarnermut kiisalu Alliami aningaasartuutitut tunngatillugu.

10. Atuakkat najoqqutarisat

Clausen, S. 2007: *Behandlingsprogrammer for voldelige mandlige partnere*. Redegørelse for internationale erfaringer. Justitsministeriet Danmark.

Grønlands politi, 2012: *Årsstatistik 2012*. Grønlands Politi.

Peqqik, 2018: *Imigassaq pillugu. Peqqissutsimut nittartagaq*. Link pr. 15/11-2018:
https://www.peqqik.gl/Emner/Livsstil/Alkohol/OmAlkohol?sc_lang=kl-GL

Sermitsiaq AG, 2018: *Politiit: Nangikkiartarnerit ima unitsissavagut* Pingasunngorneq 16. maj 2018 -
- 08:14.

Stevenson mfl., 2011: *Behandling af mænd der udøver vold*. Socialstyrelsen Danmark

